

PAMIĘCI PROFESORA DRA HAB. STANISŁAWA DRUPKI

Dnia 7 kwietnia 2009 r. zmarł Profesor Stanisław Drupka. Śmierć ta jest niepowetowaną stratą dla Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych (IMUZ), z którym Profesor Stanisław Drupka związał całe swoje naukowe życie. Pracując w Instytucie Profesor uzyskał stopnie naukowe doktora i doktora habilitowanego oraz tytuł naukowy profesora. Pracując naukowo pełnił jednocześnie odpowiedzialne funkcje: kierownika Pracowni Nawodnień Deszczownianych, z-cy dyrektora ds. naukowych w Rolniczym Zakładzie Badawczym IMUZ w Leszkowicach, dyrektora naczelnego IMUZ oraz kierownika Zakładu Systemów Rolniczo-Melioracyjnych.

Profesor Stanisław Drupka urodził się 3 maja 1929 r. w Jesionce koło Rzeszowa. Szkołę średnią – gimnazjum i liceum o kierunku matematyczno-fizycznym – ukończył w Rzeszowie. Studia wyższe odbywał w latach 1949–1956 na Wydziale Melioracji Wodnych SGGW w Warszawie, uzyskując stopień magistra inżyniera melioracji wodnych ze specjalnością budowy retencyjnych zbiorników wodnych do celów rolniczych.

Pracę naukowo-badawczą rozpoczął w Instytucie Melioracji i Użytków Zielonych w Warszawie w 1955 r. Dwa lata później został oddelegowany do nowo tworzonego Rolniczego Zakładu Badawczego IMUZ w Leszkowicach nad Odrą koło Głogowa, gdzie zorganizował m.in. terenową bazę badań w dziedzinie nawodnień deszczownianych i grawitacyjnych oraz w zakresie gospodarki łąkowo-pastwiskowej. W 1962 r. został tam dyrektorem ds. naukowo-badawczych i był nim do 1975 r. Od 1959 r. pełnił równocześnie funkcję kierownika Pracowni Nawodnień Deszczownianych Zakładu Melioracji Rolnych w IMUZ w Warszawie, a następnie w Falentach, którą sprawował do 1984 roku.

W latach 1969 i 1970 odbył roczny staż naukowy na Wydziale Inżynierii Rolniczej Uniwersytetu Stanu Michigan w USA w zakresie nawodnień oraz hydrologii małych rzek. W okresie od 1964 do 1984 uczestniczył w licznych wyjazdach naukowo-technicznych do krajów Europy wschodniej i zachodniej oraz do Egiptu m.in. jako ekspert w dziedzinie urządzania nawodnień deszczownianych.

W latach 1971–1975 był ogólnokrajowym koordynatorem resortowego problemu badawczo-rozwojowego „Zastosowanie nawodnień deszczownianych w kraju”, a od roku 1986 do 1990 koordynował zaprojektowany przez siebie rządowy program badawczo-rozwojowy nr 10.8 „Melioracje i gospodarka wodna w rolnictwie”.

Stopień naukowy doktora nauk technicznych w dziedzinie melioracji wodnych uzyskał w SGGW w 1980 r. Dysertacja doktorska została przetłumaczona na język niemiecki przez niemieckie Biuro Studiów i Projektów Melioracji w Münchebergu. Uzupełnione drugie wydanie książki–monografii, 644 strony, „Deszczownie i deszczowanie – technika i technologia” było podstawą uzyskania w 1983 r. w Akademii Rolniczej we Wrocławiu stopnia naukowego doktora habilitowanego.

W latach 1984–1990 Profesor Drupka był naczelnym dyrektorem Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych w Falentach, w latach 1992–2000 – kierownikiem Zakładu Systemów Rolniczo-Melioracyjnych, a w latach 2000–2007 – pracownikiem Zakładu Studiów Regionalnych Rozwoju Obszarów Wiejskich na stanowisku profesora. Był wieloletnim członkiem Rady Naukowej IMUZ, w latach 1999–2003 jej wiceprzewodniczącym, oraz wykładowcą w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Rozwoju Regionalnego w Falentach. Przewodniczył Radzie Programowej czasopisma Woda-Środowisko-Obszary Wiejskie.

Wyniki swoich prac naukowych i rozwojowych Profesor Drupka przedstawiał w różnorodnych publikacjach, łącznie 250, w tym również w 5 wydawnictwach książkowych. Ponadto wykonał łącznie 120 prac projektowych, różnych ekspertyz oraz innych prac o charakterze praktycznym, wdrożeniowym i upowszechnieniowym.

Profesor Drupka wniósł duży wkład w rozwój dyscyplin naukowych kształtowanie środowiska i agronomii. Jego zasługi dotyczyły rozwoju nawodnień, w szczególności zaś deszczownianych i pokrewnych, tzw. nawodnień ciśnieniowych, a w tym kroplowych, w zastosowaniu do upraw rolniczych, ogrodniczych i pastwisk.

Profesor uporządkował nazewnictwo i definicje pojęć stosowanych w nawodnieniach deszczownianych. Podał klasyfikację zraszaczy oraz opracował wiele zaleceń stosowanych przy ich doborze. Zaliczyć do nich należy zalecenia dotyczące doboru optymalnych ciśnień na dyszy różnych typów zraszaczy, optymalnych układów stanowisk zraszaczy, sposobów określania rzeczywistych oraz nominalnych intensywności deszczowania oraz metod interpretacji wyników pomiarów wsiąkania wody w glebę przy ustalaniu dopuszczalnych intensywności deszczowania. Wprowadził nowe wskaźniki, np. rozmieszczenia stanowisk zraszaczy i równomierności deszczowania. Podał nowe kryteria oceny wykresów przedstawiających rozkład opadu wzdłuż promienia zasięgu zraszania (tzw. wykres $i-R$). Badał i opisał wpływ wiatru na rozkład opadu w zasięgu działania zraszaczy.

Opracował cały zestaw informacji, zaleceń i rad dotyczących technologii deszczowania w powiązaniu z gospodarką wodną roślin, gleby, wyboru roślin do deszczowania, ogólnych zasad agrotechniki na nawadnianych polach oraz zasad organizacji eksploatacji i konserwacji urządzeń deszczownianych w gospodarstwie. Podał kryteria lokalizacji deszczowni, jak również uproszczone metody obliczania opłacalności deszczowania. Wyznaczył strefy pilności nawodnień w Polsce, był współautorem metod obliczania ewapotranspiracji i potrzeb wodnych roślin. Wprowadził takie pojęcia jak warstwa gleby o kontrolowanym uwilgotnieniu i dobowe zużycie wody z warstwy o kontrolowanym uwilgotnieniu. Pojęcia te wykorzystał m. in. w opracowanej przez siebie metodzie sterowania nawodnieniami opartej na bilansie wodnym.

Był autorem 7 indywidualnych lub zespołowych patentów technicznych w dziedzinie urządzeń nawadniających. Opracował m.in. płozy do przemieszczania rurociągów deszczujących przetaczanych, nowy własny system nawadniania sadów i podobnych plantacji, tzw. podkoronowe minizraszanie, uzyskując za to rozwiązanie nagrodę Ministra Rolnictwa. Ostatnie, przyjęte przez Urząd Patentowy, zgłoszenie indywidualnego patentu miało miejsce w 2006 r. Dotyczyło ono samoczynnych,

samosterujących zastawek piętrząco-regulacyjnych z automatyczną regulacją poziomu wody w rowie melioracyjnym.

W ostatnim okresie opracował i opublikował wizję rozwoju melioracji i nawodnień w Polsce.

Na podstawie całokształtu dokonań naukowych i organizacyjnych w nauce w 1991 r. otrzymał z rąk Prezydenta RP nominację na profesora nauk rolniczych. Otrzymał również wiele odznaczeń resortowych i państwowych, w tym Srebrny i Złoty Krzyż Zasługi, medal Zasłużony Pracownik Rolnictwa oraz Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. Za osiągnięcia badawcze i wdrożeniowe uzyskał kilka nagród Ministra Rolnictwa, a także zespołową nagrodę Ministra Edukacji Narodowej. W uznaniu zasług dla SITWM oraz rozwoju nauki i techniki uzyskał godność honorowego członka tego Stowarzyszenia.

Duży dorobek publikacyjny i jednocześnie ogromne zaangażowanie Profesora w organizację nauk melioracyjnych było możliwe dzięki wyjątkowej pracowitości, krytycyzmowi i otwartości dzielenia się swoimi poglądami z innymi.

Profesora Stanisława Drukę pożegnaliśmy w dniu 16 kwietnia 2009 r. na Cmentarzu Wawrzyszewskim w Warszawie. Odprowadzili Go współpracownicy, koledzy, uczniowie i znajomi, przybyli niezwykle licznie z całej Polski.

Z wielkim żalem pożegnaliśmy drogiego nam Profesora, uznanego naukowca, lubianego współpracownika, cenionego nauczyciela i wychowawcę młodzieży.

Profesor, Jego pasje, ideały, Jego dorobek naukowy, Jego gotowość podejmowania zadań pozostaną na zawsze w naszej pamięci.